

Raad voor Cultuur

Aan

De Staatssecretaris van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschappen
P/a de Algemene Rijksarchivaris
Postbus 90520
2509 LM 's-Gravenhage

Onderwerp

Ontwerp-selectielijst archiefbescheiden *Coördinatie Integratiebeleid Minderbeden* over de periode 1978-1999
voor de zorgdragers: de minister van Algemene Zaken, de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de minister van Defensie, de minister van Financiën, de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de minister van Verkeer en Waterstaat, de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu en de Sociale Verzekeringsbank

R.J. Schimmelpennincklaan 3

Postbus 61243

2506 AE Den Haag

Telefoon 070 - 310 66 86

Telefax 070 - 361 47 27

E-mail cultuur@cultuur.nl

Datum

Uw kenmerk

C/S/02.2953

Uw brief van

03-09-2002

Ons kenmerk

arc-2002.4705/2

Mijnheer de Staatssecretaris,

1. Bij uw hiernaast vermelde brief deelde u de Raad voor Cultuur mede, dat de hierboven genoemde zorgdragers in de zin van de Archiefwet 1995, hebben verzocht uw medewerking te verlenen aan de vaststelling van de selectielijst archiefbescheiden op het beleidsterrein *Coördinatie Integratiebeleid Minderbeden* over de periode 1978-1999.
In uw brief verzocht u de Raad om binnen drie maanden advies uit te brengen. Door personele wisselingen bij het secretariaat van de Raad hebben deze adviezen langer op zich laten wachten. De Raad verontschuldigt zich voor de ontstane vertraging. Hierbij biedt hij u alsnog zijn bevindingen aan.
2. De Raad heeft deze ontwerprijst in eerste instantie aan procedurele en vervolgens aan inhoudelijke aspecten getoetst. Zijn belangrijkste bevindingen worden in respectievelijk de paragrafen 4 en 5 uitgewerkt. Mits rekening wordt gehouden met zijn aanbevelingen, adviseert de Raad u deze selectielijst vast te stellen voor de periode 1978-1999.

De in uw adviesaanvraag gestelde specifieke vragen worden in de paragrafen 3, 4 en 5 van dit advies mede beantwoord.

De bijlage bij dit advies bevat een aantal concrete aanbevelingen voor redactionele verbeteringen die de bruikbaarheid van de lijst

kunnen bevorderen en misverstanden over de interpretatie van handelingen kunnen voorkomen.

3. *Toetsing van procedurele aspecten*

§ 3.1. *Ontwerplijst*

Deze ontwerplijst is als basisselectiedocument tot stand gekomen overeenkomstig de methode, die uitgaat van een analyse, beschrijving en waardering van handelingen van de (rijks-)overheid, de zgn. PIVOT-methode. Aan het ontwerp is een institutioneel onderzoek vooraf gegaan, waarvan verslag is gedaan in het rapport *Coördinatie Integratiebeleid Minderbeden. Institutioneel onderzoek naar het taakveld van de Directie Coördinatie Integratiebeleid Minderbeden 1978-1999* (Den Haag 2002, nog niet gepubliceerd).

Pagina

2

Ons kenmerk

arc-2002.4705/2

§ 3.2. *Drieboeksoverleg*

Bij uw adviesaanvraag was tevens gevoegd een exemplaar van het verslag betreffende het zogenaamde drieboeksoverleg, waarin, zoals voorgeschreven in artikel 3 van het Archiefbesluit 1995, ontwerpselectielijsten tot stand komen.

Hieruit is de Raad *niet* gebleken, dat dit overleg voor alle aanvragende zorgdragers was samengesteld zoals artikel 3, eerste lid, van het Archiefbesluit 1995 voorschrijft.

De beleidsdeskundigheid van de deelnemer aan het overleg namens de minister van VROM lijkt, op basis van de informatie in het verslag drieboeksoverleg, beperkt tot het interne emancipatie- en integratiebeleid als onderdeel van het personeelsbeleid van het ministerie. De inbreng van de minister van VROM op dit beleidsterrein is echter ook (juist) van belang als het gaat om huisvesting van statushouders en andere groepen en als het gaat om ruimtelijke ordeningsvraagstukken in relatie tot de multiculturele samenleving. Of de minister van VROM ook ten aanzien van deze punten beleidsdeskundigheid in het drieboeksoverleg heeft ingebracht, is de Raad niet gebleken.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voert als beleidsdeskundigen twee functionarissen van het DG Openbaar Bestuur op en de WOB-functionaris. De laatste wordt in de procedure betrokken om te waarborgen dat de vernietigingstermijnen niet strijdig zijn met de belangen van recht- en bewijszoekende burgers die in het kader van de Wet Openbaarheid van Bestuur een beroep doen op informatie uit nog niet overgebrachte archiefbescheiden.

De Raad heeft twijfels over de relevantie van de beleidsdeskundigheid van de deelnemende functionarissen van het DG Openbaar Bestuur.

Hoewel de Raad zich realiseert dat de archiefwetgeving weinig houvast biedt voor een beoordeling van de deskundigheid van deelnemers aan het driehoeksoverleg, adviseert hij u toch om er bij de Algemene Rijksarchivaris op aan te dringen meer aandacht te besteden aan de kwaliteit van de inzet van de zorgdragers in het driehoeksoverleg. Bovendien adviseert de Raad u om in de verslagen van driehoeksoverleg zodanige informatie te verstrekken over de formele en materiële deskundigheid van de deelnemers aan het overleg, dat de Raad aan de hand van die informatie kan toetsen of de samenstelling van het driehoeksoverleg voldoet aan artikel 3 van het Archiefbesluit 1995.

Pagina

3

Ons kenmerk

arc-2002.4705/2

Het verslag van het driehoeksoverleg vermeldt geen beleidsdeskundige deelnemers namens de ministers van Buitenlandse Zaken, Economische Zaken en Justitie. Deze ministers hebben weliswaar deelgenomen aan het driehoeksoverleg maar hebben de lijst nog niet voor vaststelling ingediend en kunnen daarom vooralsnog buiten beschouwing blijven. De Raad wijst u er echter alvast op dat hij, mochten deze zorgdragers de lijst in een later stadium zonder aanvullend driehoeksoverleg indienen, de vaststelling daarvan op procedurele gronden zal moeten afwijzen.

§ 3.3. Terinzagelegging

De openbare terinzagelegging heeft, zoals uw adviesaanvraag vermeldt, niet geresulteerd in reacties.

4. Toetsing van inhoudelijke aspecten

Mede op grond van zijn hiervoor vermelde bevindingen heeft de Raad getracht zich een oordeel te vormen over de inhoudelijke aspecten van het onderhavige ontwerp. Hij heeft daarbij vooral gelet op de reikwijdte van de ontwerplijst (§ 4.1), de wijze waarop de gehanteerde selectiedoelstelling en de daaraan gerelateerde selectiecriteria zijn toegepast (§ 4.2), alsmede op de vraag of in afdoende mate met de verschillende belangen rekening is gehouden (§ 4.3).

§ 4.1. De reikwijdte van de ontwerplijst

De ontwerplijst bevat voorstellen omtrent de selectie van handelingen op het beleidsterrein *Coördinatie Integratiebeleid Minderheden* over de periode 1978-1999.

Het rapport institutioneel onderzoek dat aan de lijst ten grondslag ligt, beslaat eveneens de periode 1978-1999.

Het heeft de Raad bevreemd dat het institutioneel onderzoek slechts betrekking heeft op de jaren vanaf 1978. Er was immers, zij het wellicht niet expliciet onder die noemer, voor die tijd toch ook sprake van minderhedenbeleid, zoals het rapport institutioneel onderzoek (RIO) ook beschrijft. De Raad neemt echter aan dat het categoriale minderhedenbeleid van zowel voor als na 1978 geacht

wordt beschreven te zijn in onderzoeksrapporten en (ontwerp)selectielijsten ten aanzien van andere beleidsterreinen. Of die veronderstelling klopt is moeilijk vast te stellen omdat de voorliggende ontwerplijst en het daaraan ten grondslag liggende RIO geen volledige en expliciete opsomming geven van verwante beleidsterreinen en/of selectielijsten.

De ontwerplijst vermeldt bovendien een aantal bij het beleidsterrein betrokken actoren waarvan de handelingen niet in de lijst zijn opgenomen. Het is mogelijk dat de handelingen van een ontbrekende actor in selectielijsten over andere beleidsterreinen beschreven staan of zullen worden. De lijst geeft daarin geen inzicht.

Vanuit het oogpunt van een samenhangend en afgewogen selectiebeleid is het belangrijk dat een selectielijst inzicht geeft in de verhouding tussen beleidsterreinen, de daarbij betrokken actoren en de bijbehorende selectielijsten. De Raad adviseert u daarom in volgende vaststellingsprocedures meer aandacht te besteden aan de samenhang van het selectiebeleid op verwante beleidsterreinen..

Wat betreft de reikwijdte van de zorg over de archiefbescheiden die in deze lijst worden beschreven, roepen de lijst en de overige bij de adviesaanvraag gevoegde stukken een aantal vragen op. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) vraagt vaststelling van de lijst voor onder meer de commissie van overleg Zuid-Molukkers-Nederlanders. De handeling van deze actor is echter naar aanleiding van het driehoeksoverleg uit de ontwerplijst verwijderd, zodat ook de actor niet langer in de lijst voorkomt en de lijst niet voor de neerslag van de handelingen van deze actor kan gelden. De Raad adviseert u daarom de lijst niet vast te stellen voor de actor commissie van overleg Zuid-Molukkers-Nederlanders.

Ook vraagt de minister van BZK vaststelling aan voor de commissie ex artikel 38 van de Woonwagewet. Deze commissie viel tot 1980 onder de minister van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk (CRM) en pas daarna onder de minister van (toen nog) Binnenlandse Zaken. Onduidelijk is of het archief van de commissie en de zorg daarover geheel is ondergebracht bij de minister van BZK. De Raad adviseert u om te onderzoeken waar het archief van vóór 1980 zich bevindt, of de zorg voor het gehele archief bij de minister van BZK ligt en, in het verlengde daarvan, of het nodig is dat ook de minister van VWS als rechts- en taakopvolger van de minister van CRM alsnog vaststelling van de lijst aanvraagt voor de actor commissie ex artikel 38 van de Woonwagewet.

Een belangrijke actor op het beleidsterrein *Coördinatie Integratiebeleid Minderbeden* is het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers (COA). De handelingen van deze actor ontbreken echter in de voorliggende lijst, omdat het COA als zelfstandig

bestuursorgaan gehouden is een eigen selectielijst op te stellen. Dat de eigen verantwoordelijkheid van de zelfstandige bestuursorganen als zorgdrager in de zin van de Archiefwet ertoe leidt dat het zicht op de institutionele samenhang binnen een gegeven beleidsterrein beperkt wordt, acht de Raad echter onwenselijk en onnodig. Voor alle bij een beleidsterrein betrokken zorgdragers is afstemming en samenwerking bij het verrichten van institutioneel onderzoek en het opstellen van selectielijsten zowel vanuit het oogpunt van doelmatigheid als vanuit het oogpunt van een goed selectiebeleid aan te raden.

De Raad constateert met voldoening dat deze ontwerplijst door bijna alle in de lijst voorkomende zorgdragers tegelijk wordt ingediend. De doelmatigheid van het proces is daardoor zeer bevorderd.

De Raad heeft veel waardering voor het feit dat de verschillende zorgdragers in de voorbereiding van deze lijst voor alle gemeenschappelijke handelingen tot gelijklopende waarderingen en termijnen hebben besloten.

§ 4.2. Toepassing van de selectiedoelstelling en - criteria

Uit het driehoeksverslag en de aanvullende rapportage blijkt, dat de selectiedoelstelling is toegepast in de versie waarin ook rekening wordt gehouden met het aspect van het veilig stellen van de bronnen voor de kennis van de Nederlandse samenleving en cultuur.

Met betrekking tot de aan die doelstelling gerelateerde selectiecriteria constateert de Raad dat als zodanig de criteria uit 1997 zijn gebruikt, die nog steeds niet formeel zijn vastgesteld. Met vertegenwoordigers van het historisch en het archiefveld is reeds gesproken over de wijze van archiefselectie, m.n. over de mogelijkheden om de culturele component daarvan steviger te verankeren in zowel de selectiemethode als de vaststellingsprocedure van selectielijsten. Hierbij is de kwestie van de inhoud en de status van de selectiecriteria nog niet betrokken, maar dat dat in een later stadium alsnog gebeurt en dat die discussie dan zal leiden tot een verruiming van de selectiedoelstelling, lijkt de Raad onvermijdelijk.

De Raad hecht zeer aan deze belangrijke bijstelling van de selectiemethodiek en hoopt dat de gevolgen daarvan voor het selectiebeleid binnen een redelijke termijn verder zullen worden uitgewerkt en ingevoerd.

§ 4.3. De waardering van de in artikel 2, eerste lid, onder d, van het Archiefbesluit 1995 bedoelde belangen.

Ten aanzien van de feitelijke toepassing van de selectiedoelstelling en de daaraan gerelateerde selectiecriteria heeft de Raad op basis van het uitvoerige verslag van het driehoeksoverleg kunnen constateren, dat het administratieve belang, omvattende de aspecten 'verantwoording en bedrijfsvoering', in het driehoeksoverleg, waaraan ook door representanten van de

zorgdrager is deelgenomen, genoegzaam is gewaardeerd.
In gelijke zin neemt hij aan, dat ook met het belang van de recht-
en bewijszoekenden voldoende rekening is gehouden.

Voor wat betreft de waardering van het historisch belang bij de in
de conceptlijst genoemde handelingen, conformeert de Raad zich,
behoudens hetgeen in paragraaf 5 volgt, aan de inbreng van de
externe deskundige tijdens de totstandkoming van het ontwerp en
de daarover in het driehoeksoverleg bereikte overeenstemming.

5. *Nadere beoordeling van de ontwerplijst*
In aansluiting op bovenstaande overwegingen en bevindingen
heeft de Raad de verschillende onderdelen van de ontwerplijst
bezien. Deze geeft hem aanleiding tot het plaatsen van de
volgende opmerkingen.

Subsidies

Handelingen met betrekking tot subsidieverlening zijn in deze
ontwerplijst voorzien van een waardering 'vernietigen' na verloop
van een termijn van 10 jaar. In het driehoeksoverleg over de
ontwerpselectielijst *Emancipatie en gelijke behandeling* heeft de door
de Algemene Rijksarchivaris aan het overleg toegevoegde historica
terecht en met succes betoogd dat subsidieverstrekking een
belangrijk beleidsinstrument kan zijn en dat daarom van geval tot
geval afgewogen moet worden of een handeling met betrekking
tot subsidieverstrekking voor bewaring ofwel voor vernietiging in
aanmerking komt. De Raad adviseert u om in dat licht ook de
waarderingen van de subsidieverstreckende handelingen uit de
onderhavige lijst (de nummers 9, 43 en 44) nogmaals te bezien.

Organen van de Europese Unie

De handelingen 57, 58 en 59 hebben betrekking op de deelname
van Nederland aan gremia van de Europese Unie. Europees beleid
en Europese regelgeving zijn in toenemende mate bepalend voor
Nederlands beleid. De Raad heeft dan ook zijn twijfels bij de
beslissing om de neerslag van deze handelingen te vernietigen en is
van mening dat de selectiebeslissingen ten aanzien van
handelingen als deze alleen genomen kunnen worden in
samenhang met de selectiebeslissingen die ten aanzien van
vergelijkbare handelingen op andere beleidsterreinen worden
genomen en met kennis van en in relatie tot het selectiebeleid van
de (organen van) de Europese Unie en de Permanente
Vertegenwoordiging van Nederland bij de Unie.
De Raad adviseert u de voorgenomen waarderingen van de
handelingen 57, 58 en 59 tegen die achtergrond te heroverwegen.

*Handeling 15: het voeren van overleg op ad hoc basis met
(vertegenwoordigers van) belangengroepen van minderheden en/of*

vertegenwoordigers van andere departementen en/of overige bestuursorganen over aangelegenheden die het integratiebeleid minderbeden betreffen

Het waarderingsvoorstel voor de neerslag van deze handeling is tweeledig: voor procedurele stukken wordt voorgesteld deze na 5 jaar te vernietigen, voor inhoudelijke stukken wordt permanente bewaring voorgesteld. De Raad meent dat procedurele neerslag van wezenlijk belang kan zijn voor de interpretatie van de inhoudelijke stukken en dat daarom voor beide categorieën een B op zijn plaats is.

6. *Advies*

De Raad adviseert u de ontwerp-selectielijst vast te stellen voor de voor de periode 1978-1999, met inachtneming van de opmerkingen die gemaakt zijn in dit advies, voor de zorgdragers de minister van Algemene Zaken, de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (de actor commissie van overleg Zuid-Molukkers-Nederlanders uitgezonderd), de minister van Defensie, de minister van Financiën, de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de minister van Verkeer en Waterstaat, de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en de Sociale Verzekeringsbank.

Pagina

7

Ons kenmerk

arc-2002.4705/2

Dit advies is voorbereid door de Bijzondere Commissie Archieven van de Raad. Voorzitter van deze commissie is mw. drs. A.H. Netiv, lid van de Raad. Secretaris is mw. drs. M.C. Windhorst.

Hoogachtend,

mr. W. Sorgdrager
Voorzitter

dr. J.A. Brandenburg
Algemeen secretaris